

کتاب

اواسط سال های جنگ حتی یک «ال سی» ما معوق نشد

از آنجا که ما عضو هیأت مدیره صندوق بین‌المللی پول هستیم و در بانک جهانی نیز در گروه خود سه پست سازمانی داریم، بنابراین توانایی و فرصت‌های مان بیشتر شده و می‌توانیم بر وام‌هایی که بانک جهانی به سایر کشورها می‌دهد، اعمال یا اعلام نظر کنیم. یعنی همان کاری که امروز کشورهای بزرگ انجام می‌دهند ما نیز متناسب با سهم خودمان می‌توانیم انجام دهیم. یعنی حتی در زمان جنگ، ما نسبت به سازمان‌های بین‌المللی نگاه موسعی داشتیم. چون می‌دانستیم این نهادها روز به روز در حال گسترش و تقویت هستند. ایران در این سال‌ها از خوش حساب‌ترین و خوش پرداخت‌ترین کشورها بود که مسأله بسیار مهمی به حساب می‌آمد. در دهه ۱۳۶۰ و در اواسط سال‌های جنگ، حتی یک ال سی ما معوق نشد و از ال سی بانک‌های ایرانی و امضای پایوران بانکی ایران به عنوان شمش طلا نام برده می‌شد.

اعتراف امریکایی‌ها به جنگ نفتی با ایران

نکته قابل تأمل در این باره اینکه حدود ۱۰-۱۲ سال بعد کیسینجر به این توطئه کاهش قیمت نفت و عمدی بودن آن اعتراف کرد. در واقع یک جنگ نفتی با ایران به راه انداخته بودند

در همان سال‌های جنگ عضو بانک توسعه اسلامی شدیم و در همه سازمان‌های بین‌المللی فعال بودیم. اجازه بدهید خاطره‌ای در این زمینه برایتان بازگو کنم. در زمان جنگ، آقای احمد محمدعلی رئیس وقت بانک توسعه اسلامی را در یک اجلاس بین‌المللی دیدم. پس از پایان جلسه و سلام و علیک و احوالپرسی، وی به من گفت: «آقای ایروانی! بانک توسعه اسلامی بدون جمهوری اسلامی ایران، اسلامی نیست.» برای من این جمله خیلی تازگی داشت.

انسان شریف و صادقی بود، قبول کردم. قرار شد ما نیز سهامدار این بانک شویم، ولی اعلام کردم در شرایط جنگ و کاهش شدید قیمت نفت هستیم و منابع محدود است

گزارش

تاکنون در ۷ شماره از روزنامه ایران اقتصادی، جلد دوم کتاب محرمانه‌های اقتصاد ایران به قلم مهدی و میثم مهرپور در قالب گفت‌وگوهایی با محمدجواد ایروانی؛ وزیر اقتصاد سال‌های ۶۴ تا ۶۸، مورد بررسی قرار گرفته است. ایروانی در کتاب مباحث گوناگونی از فضای فکری دولت و مجلس در آن سال‌ها را با توجه به قرار داشتن کشور در جنگ تحمیلی مطرح کرده است.

برخی اولین‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی در دهه ۶۰ از جمله اسلامی شدن بانک‌ها و اجرای عملیات بانکی بدون ربا در حال شکل‌گیری بوده و روابط اقتصادی و مالی جدید ایران در عرصه بین‌الملل آغاز شده بود. با این حال، مباحث و چالش‌های دولت و مجلس وقت در این برش ۴ ساله مورد ارزیابی قرار گرفته و زیر ذره‌بین رفته است.

نوکر شما هستم و بداند همه این مبالغه دریافتی از شما به‌عنوان مالیات فقط برای ارائه خدمات به عموم مردم بویژه در راه دفاع از کشور، ناموس و انقلاب شما هزینه می‌شود.» به آنها گفتم زنگ کسی است که مالیات بیشتری بپردازد و کسانی که از پرداخت مالیات طفره برونند کلاه‌گشادی سرشان رفته است. پیروز کسی است که برای دفاع از کیان کشور و انقلاب خود بیشتر هزینه کند. من هم به عنوان خدمتگزار شما قبول می‌دهم این منابع تلف نشده و در جای مناسب و طبق مقررات قانونی هزینه شود. مرحوم آقای حسینی معاون امور مالیاتی سمت راست من نشسته بود. وی از عملکرد آنها خیلی ملتهب به نظر می‌رسید و مدام پرونده‌های مختلف مالیاتی مورد شکایت را به من نشان می‌داد. به جمع حاضر گفتم: تمام حرف‌های شما را قبول دارم. بالاخره شما در صنف

و شما مختارید از طرف بنده این مسائل را تکذیب کنید... بداند تا زمانی که من وزیر اقتصاد هستم همه اقدامات اقتصادی را در کشور علناً اعلام خواهم کرد و به شایعات توجهی نکنید. بعد از آن جلسه رابطه بسیار خوبی با این دوستان پیدا کردیم و فضای اعتماد بین ما شکل گرفت. مدیریت نهادی و جهادی و کار با مردم هنر و روحیه خاص می‌خواهد. اگر مسئول دولتی با تفرعن بخواهد غیرحرفه‌ای و فرصت‌طلبانه عمل کند، واکنش فعالان اقتصادی به مراتب شدیدتر بوده و شکست اجرای هر برنامه تحول در ایران قطعی است.

● آقای دکتر! معاونان تان را خودتان انتخاب کردید؟ یا برای شما انتخاب می‌کردند؟

همه معاونانم را خودم انتخاب کردم و هیچ‌کس در این موضوع دخالتی نداشت. بعضی از آنان همان معاونان سابق در زمان آقای دکتر نمازی بودند. البته فرایند انتخاب معاونان با مشورت همکاران نزدیک خودم بود.

● آقای ماجدی را از کجا می‌شناختید؟ با ایشان رفاقت داشتید؟

ماجدی در انجمن اسلامی بانک مرکزی حضور داشت. از قبل با او آشنایی

خاصی نداشتم، بلکه در جلسات شورای انجمن‌های اسلامی بانک‌های کشور با هم آشنا شده بودیم. کلاً آدم رفیق بازی نیستم و بیشتر ارتباطاتم بر پایه عملکرد و پایبندی به ارزش‌ها است که تبدیل به رفاقت و برادری می‌شود. برای همین معاونین من از تفکرات مختلفی بودند، ولی فصل مشترک آنها تسلط به مبانی حرف‌ها و مبادی ارزشی و اجرای مقررات و پاک‌دستی بود. افرادی که با بنده کار می‌کردند اصولاً رفقای قدیمی من نبودند. معتقدم که مدیران ضعیف و یا کم‌ظرفیت فقط با رفقایشان و یا هم‌گروهی‌هایشان کار می‌کنند در صورتی که وقتی کسی مسئولیت پذیرفت صرفاً باید بر پایه اصول حرفه‌ای و کارشناسی و رعایت پایه‌های ارزشی عمل کند.

● قبل از ورود به وزارت اقتصاد از ساختار آن شناختی داشتید؟

وزارت اقتصاد به صورت عمومی دارای بخش‌های خزانه، مالیات، سرمایه‌گذاری، گمرک و بانکداری و بیمه است. بنده در سیستم بانکی تجربه خوبی داشتم. همچنین در وزارت بازرگانی نیز کار کرده بودم و سابقه داشتم.

به‌دلیل فعالیت‌هایم در قبل و بعد از انقلاب در انجمن‌های اسلامی و